

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Daire Başkanlığı

Toplum Yararına Program Çalışanları Temel Eğitimi
2018

Toplum Yararına Program alışanları Temel Eğitim Programı

1. Kişisel Gelişim ve İletişim
2. Mesleki Gelişim
3. İř Sağlığı ve Güvenliği

Kişisel Gelişim ve İletişim

Nereye gideceğini
bilmeyen gemiye,
hiçbir rüzgar
fayda sağlamaz.
(Montaigne)

Kendinizi tanımak,

- Genel kişilik özelliklerinizi belirlemek,
- İlgi, ihtiyaç ve beklentilerinizi anlayabilmek için ihtiyaç duyacağınız temel yöntemleri öğrenmek

- Başarılı olmak için değişim ve gelişim arzusuna sahip olmalısınız.

Yaşamınızdaki her sorun,
içinde bir armağan saklar.

(Richard Bach)

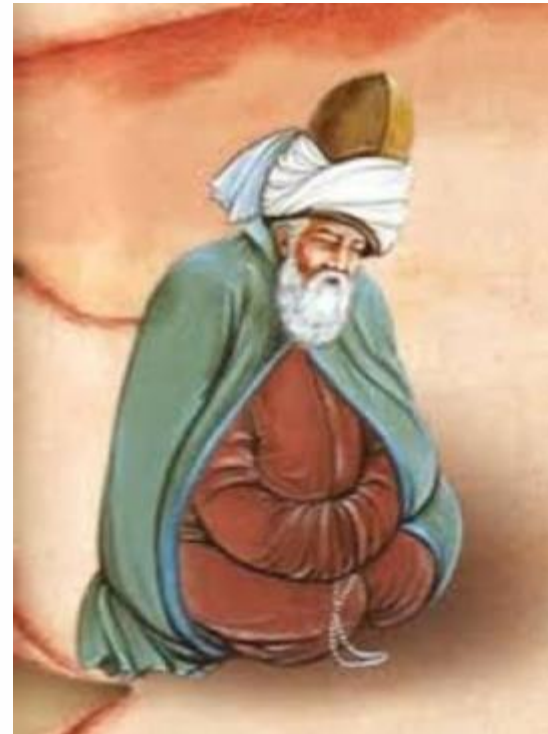
(Martı romanınının yazarı)

Ümitsizlik
diyarına gitme, ümitler
var.
Karanlığa varma,
güneşler var

(Mevlana)

İş ve İnsan İlişkileri

İş ve İnsan İlişkileri :

İnsan ilişkileri, toplumda önemli bir yer tutar. Sağlıklı ilişkiler kurabilen, dikkat edilmesi gereken kuralları bilen ve uygulayan insan; toplum tarafından sevilen, saygı duyulan birisidir.

İnsan İlişkilerini Düzenleyen Toplumsal Kurallar

Toplum düzenini sağlayan kurallar, insanların toplum içerisinde uymaları gereken birtakım *emir* ya da *yasakları* kapsar.

Emirlere; “Borcunu öde.”, “Herkesine saygılı ol.”, “Yaşlılara iyi davran.” şeklindeki kurallar örnek verilebilir.

Yasalara ise “yalan söyleme, suç işleme, ahlaksızlık yapma” şeklindeki kurallar örnek verilebilir.

İş ve İnsan İlişkileri

Toplum düzenini sağlayan kurallar; *görgü kuralları, gelenek ve görenekler, din kuralları, ahlâk kuralları ve hukuk kurallarıdır.*

Bu kuralların hepsinin kendine özgü yaptırımları mevcuttur. İnsanların bu kurallara uymaları ise her birinin yaptırım gücüne göre farklılık gösterir.

İş ve İnsan İlişkileri

Görgü Kuralları:

Görgü; bir toplumda var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik kurallarıdır.

Bu kurallar; kişilerin konuşma, giyinme, yeme-içme yöntemlerini; iş yerlerinde, bayramlarda, düğünlerde ve birbirleriyle karşılaştıklarında nasıl davranmaları gerektiğini belirler.

Görgü kurallarını çiğneyen kişi “*kaba, tuhaf, bilgisiz ve görgüsüz*” diye nitelendirilir. Bu nitelendirmelerin hoş olmaması nedeniyle insanlar görgü kurallarına uyma zorunluluğu hissederler.

İş ve İnsan İlişkileri

Toplumda Dikkat Edilmesi Gereken Görgü Kuralları

Toplumumuzdaki bazı görgü kuralları:

- Anne, babaya, yaşlılara ve öğretmene saygı gösterilir; onlarla ters konuşulmaz.
- İki kişi konuşurken araya girilmez.
- Toplu taşıma araçlarında yaşlılara, hastalara, hamilelere yer verilir.
- Topluluk içinde kulaktan kulağa konuşulmaz.
- Evde, herkes gelmeden yemeğe başlanmaz.
- İnsandan, "bu" diye söz edilmez.
- Merdivenlerin sağından inilir, sağından çıkılır.
- İnsanlara karşı alçak gönüllü ve hoşgörülü davranılır.
- Ağız açık ve şapırdatarak yemek yenmez.
- Müzik dinlerken başkaları rahatsız edilmez.
- Hapşırırken ağız kapanır.

Karşılama, Selamlaşma, El Sıkışma Konularında Uyulması Gereken Kurallar

Birbirini tanıyan insanlar, karşılaştıklarında birbirlerini selamlarlar. İş yerine, okula, gelenler kendilerinden önce gelenlere selam verirler.

Selamlaşmada günün saatine göre iyi dilekler belirtilir. Ayrıca kişilerin ilgilerini, sevgilerini, saygılarını göstermeleri açısından selamlaşma güzel bir başlangıçtır.

İş ve İnsan İlişkileri

Karşılama, Selamlaşma, El Sıkışma Konularında Uyulması Gereken Kurallar

Karşılama, selamlaşma ve el sıkışmada uyulması gereken kurallar şunlardır:

- Selamlama sırasında abartılmış konuşma ve davranışlardan kaçınılmalıdır.
- Toplantı veya davetlerde önce evin hanımı, sonra diğer kişiler selamlanmalıdır.
- El sıkışmada, önce üst makamda bulunanların veya yaşlıların el uzatmaları gerekir.
- Gerek ilk tanışma ve gerekse selamlaşmada, bayan elini uzatmadıkça erkeğin elini uzatmaması gerekir.
- Selamlaşma; baş eğilerek, el kaldırılarak, şapka çıkarılarak yapıldığı gibi sözle de yapılır. “Günaydın”, “İyi akşamlar”, “İyi günler” vb.
- Selamlanan kişinin yanında bulunanların (selam vereni tanımasalar bile) selamlanan kişi ile birlikte selam almaları bir nezaket kuralıdır.

Hitap Etmede Uyulması Gereken Kurallar

Sosyal ilişkilerde bireyler kişilere, buldukları statüye göre hitap biçimlerini belirlerler.

Eğer bireyler arkadaş veya yaşlılarsa birbirlerine adlarıyla ve “sen” diye hitap edebilirler. Akrabalar ya da çok sık görüşülen büyüklerle senli benli ilişki kurulabilir. Bu ilişkilerde ise insanlar birbirlerinin yaşlarına, statülerine göre “anne, baba, abla, ağabey, teyze, amca” şeklinde seslenebilirler.

Daha çok resmî kuruma dayalı olan ilişkilerde, okulda, iş yerinde, “siz” diye ve unvanlara göre de hitap etmek gerekir: “Öğretmenim, Müdür Bey, Savcı Bey” gibi.

Hitap etme sırasında; konuşurken el ve kolun aşırı sallanması, bağırarak konuşulması, argo sözcüklere yer verilmesi doğru değildir.

Telefon Konuşmalarında Uyulması Gereken Kurallar

Telefon konuşması belli bir eğitimi ve beceriyi gerektirir. Telefonla konuşurken uyulması gereken kurallar şunlardır:

- Telefon eden karşıdaki kişiye kendini tanıtmalı, görüşeceği kişinin adını vermelidir.
- Yanlış numarayı çevirme hâlinde özür dilenmelidir.

Telefon Konuşmalarında Uyulması Gereken Kurallar

- Telefonlar gereksiz yere uzun süre meşgul edilmemelidir.
- Cep telefonları uygun olmayan yer ve zamanlarda (sinema, tiyatro, toplantı vb.) kapalı tutulmalıdır.
- Cep telefonu ya da yeni teknoloji ev telefonları ile arama yapılırken arayan kişinin numarasını gizlememesi karşı tarafa güven verilmesi bakımından gereklidir.
- Görüşmenin bitiminden sonra ahizeyi sertçe kapatmanın karşı tarafa hakaret olduğu bilinmelidir.

Gelenek ve Görenekler (Örf ve Âdetler)

Toplumda, uzun zaman boyunca oluşmuş ve uyulması zorunlu sayılan ortak davranışlara “*gelenek ve görenekler*“ adı verilir. *Töre* kavramı, gelenek ve göreneklerin tamamını anlatmak için kullanılır.

Dinî Kurallar

Din kurallarının koyduğu emir ve yasaklara aykırı davranışta bulunan kişiler, manevi yaptırımlarla karşılaşır. Bu ise günahkâr olma ve öbür dünyada Allah'ın öngörmüş olduğu manevi cezalar şeklinde ortaya çıkar.

Örneğin, yoksullara yardım etmek, din kurallarının emirlerinden biridir. Ancak, yoksullara yardım etmeyen bir zengin için bu dinî kuralı yerine getirmediği için maddi bir yaptırım uygulanamaz.

Din, bütün toplumlarda varlığını sürdürmektedir ve sürdürecektir. Din, insanın kendisiyle, Allah'la ve diğer insanlarla ilişkilerini düzenler.

Ahlak Kuralları

Ahlak, bir toplumda iyilik ve kötülük hakkında oluşan değer yargılarına göre yapılması ve yapılmaması gereken davranışlar bütününe denir.

Bireyin kendisine karşı olan davranışlarını subjektif (kişisel) ahlak kuralları düzenler. Örneğin; yalan söylememek, ihanet etmemek vb. kişisel ahlak kurallarındandır.

Hukuk Kuralları

Hukuk, kişilerin birbirleriyle ve toplumla olan ilişkilerini düzenleyen ve devlet gücüyle uyulması zorunlu hâle getirilmiş kurallardır.

Kanunların esas işlevi, anlaşmazlıkları usulüne göre çözümlenektir. Hukuk kurallarının uygulanması, devlet gücü ile gerçekleşir. Hukuk kurallarına uyulmaması halinde yasaların öngördüğü ceza ile karşılaşılır (para cezası, hapis cezası gibi).

Toplum yaşamını belirlemeleri açısından hukuk kurallarıyla din, ahlak ve görgü kuralları arasında sürekli bir ilişki hatta benzerlik vardır.

Örneğin hırsızlık:

- Hukuk kurallarına göre suçtur.
- Din kurallarına göre günahdır.
- Ahlak kurallarına göre ayıptır.

İnsan hakları da genel hukuk kuralları kapsamı içerisinde yer alır.

MESLEKİ GELİŞİM

TEMİZLİK İŞLERİ;

Süpürmekten atıkların bertaraf edilmesine kadar çok geniş bir yelpazede yer almaktadır.

Bu nedenle aynı işyeri içinde birbirinden oldukça farklı özelliklerdeki çalışma ortamları, çalışanların farklı risklere maruz kalmalarına yol açar.

Temizlik işlerinde çalışanlar, kir ve tozun temizlenmesi için ya da temizlik yapılan alanların dezenfeksiyonu için çok farklı temizlik maddeleri kullanırlar.

Kullanılan bu maddeler kimyasal tehlikenin kaynağını oluşturur.

Maruziyet yolları

Kimyasal maddeler fiziksel özelliklerine (örneğin sıvı, gaz vb.) ve kullanım şekline bağlı olarak insan vücuduna farklı şekillerde girebilir.

Solunduğunda solunum sistemi ile,

Göz veya deriye doğrudan temas ile,

Yanlışlıkla tüketilmesi ile vücuda nüfuz edebilirler.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

Temizlik maddelerinin **tehlikeli kimyasal** madde olduğu **asla** unutulmamalıdır.

Temizlik işine başlayan personel, işe başlamadan önce MUTLAKA **KİŞİSEL**

Koruyucu donanımlarını kullanmalıdır (maske, eldiven, önlük, bone, çizme...).

Temizlik maddesi daima temiz suya konulmalıdır.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

- Temizlik maddesi eklenen suya başka bir deterjan, ağartıcı ya da dezenfektan asla eklenmemeli,
- Sıcak su mümkün olduğunca kullanılmalı,
- Tarif edilen ölçü ve miktarlar kadar kullanılmalı,
- Temizlik maddeleri gelişigüzel yerlere ve ağızları açık olarak bırakılmamalıdır.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

Temizlik maddeleri;

- Temiz,
- Havalandırılmış,
- Güvenli ve kilitli yerlerde saklanmış olmalıdır.

Makinede kullanmaya uygun deterjanlar, kesinlikle elle yıkama işlerinde kullanılmamalıdır.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

Okullarımızda yaygın olarak kullandığımız, günlük hayatımızın bir parçası haline gelen kimyasal ürünlerin **kısırlıktan akciğer ve böbrek hasarlarına, kanserden körlük ve astıma** kadar birçok olumsuz etkiye yol açmaktadır.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

Daha iyi temizleyeceği inancı ile **çamaşır suyu, tuz ruhu, kireç sökücüler, lavabo açıcılar, sirke** gibi maddelerin birbirleri ile karıştırılmaları veya aynı yüzeye art arda uygulanmaları, ölümcül derecede zehirli gazlar çıkarabilmektedirler.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

İki farklı lavabo açıcı bile, **birlikte** ya da **art arda** kullanılmamalıdır.

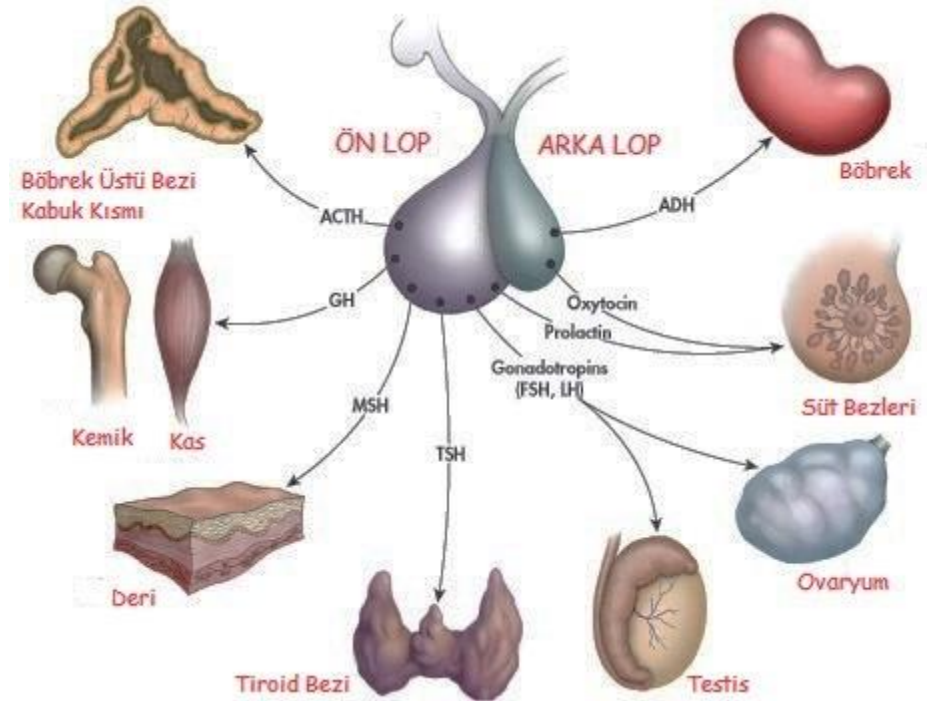
Bazı lavabo açıcılar birbiriyle karıştırıldığında ani patlamalar meydana gelebilmekte ve etrafa tehlikeli kimyasallar saçılmaktadır.

Temizlik maddelerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konular

Kimyasallar tarafından en fazla hedef alınan organlar

- Deri,
- Merkezi Sinir Sistemi,
- Kan Dolaşım Sistemi,
- Göz
- Karaciğer,
- Böbrek,
- Akciğer,
- Kaslar Ve Kemik İliği.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Yüzey temizleyicileri

Tehlikeli içerik: Amonyak

Zararları: Dumanı, göz ve deride yanmaya, akciğerde tahrişe sebep olabilir. astım, kronik akciğer veya kalp problemleri olanlar beyazlatıcı (ağartıcı) ve amonyak içeren evsel temizleyiciler ve amonyaklı ürünleri kullanmamalıdır.

Amonyak

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Yüzey temizleyicileri ile çamaşır suyu

Kesinlikle temas ettirilmemelidir.

Çünkü yüzey temizleyicideki “amonyak” ile çamaşır suyundaki “klor” birleşince, ciddi solunum problemlerine sebep olur .ölüme sebep olabilecek kloramin gazı ortama yayılır. ayrıca, oluşan yeni kimyasallar daha zayıf dezenfektan olduğundan temizleyici etkisini de azaltmış olur.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Tehlikeli içerik: Sodyum hipoklorit

Zararları: Deri ve göze temas ederse şiddetli yanmaya sebep olur. dumanı gözde yanmaya, solunum yollarında tahrişe sebep olabilir.

Sodyum
hipoklorit

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Tehlikeli içerik: Etilen glikol monobütil asetat

Zararları: yutulursa zehirlidir, kalp, böbrek ve beyinde hasara sebep olur. solunması halinde baş dönmesine sebep olabilir.

Etilen
glikol

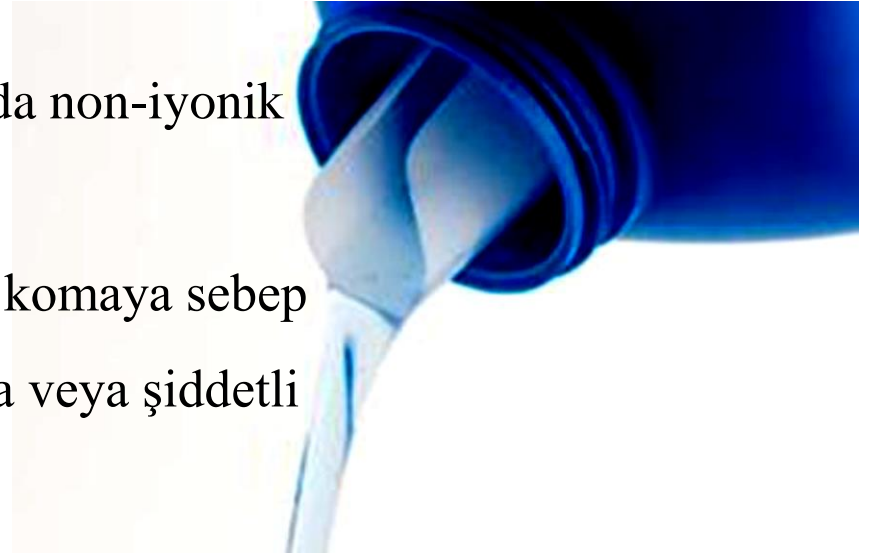
Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Çamaşır deterjanları ve yumuşatıcılar

Tehlikeli İçerik: Katyonik, anyonik ya da non-iyonik çözeltiler

Zararları: Yutulursa, bulantı, kusma ve komaya sebep olabilir. deri ve göze temas ederse yanma veya şiddetli kaşıntıya sebep olabilir.

Korunma: Eldivenle ve dikkatli bir şekilde kullanılmalı, deri veya göz ile temas etmesi halinde derhal bol su ile yıkanarak temizlenmelidirler.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Zararları: Yutulursa, bulantı, kusma ve komaya sebep olabilir. deri ve göze temas ederse yanma veya şiddetli kaşıntıya sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Korunma: Eldivenle ve dikkatli bir şekilde kullanılmalı, deri veya göz ile temas etmesi halinde derhal bol su ile yıkanarak temizlenmelidirler.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Çamaşır suyu

Tehlikeli İçerik: Sodyum hipoklorit

Zararları: Deri ve göze temas ederse şiddetli yanmaya sebep olur. Dumanı gözde yanmaya, solunum yollarında tahrişe sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Çamaşır suyu kesinlikle diğer temizleyiciler ile karıştırılmamalıdır.

Kireç sökücü ile çamaşır suyunun veya tuz ruhu ile çamaşır suyunun karıştırılmasından dolayı birçok insan hayatını kaybetmiştir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Çamaşır suyu diğer temizleyiciler ile

Karıştırılmış ise;

- Etkilenen alandan uzaklaşılmalı,
- Klorun çıktığı noktaya göre rüzgarı arkaya alacak bir durumda bulunulmalı,
- Gerekli olmadıkça açığa çıkan klorun etkisinde olan bölgeye girilmemeli, eğer gerekiyorsa bu bölgeye oksijen tüplü koruyucu giysi ile girilmelidir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Klor gazına maruz kalınması halinde:

- Klor bulaşmış giysiler varsa bunlar hemen çıkarılmalı,
- Hasta temiz havaya çıkarılarak rahat ve sıcak tutulmalı ve sıcak su dolu bir kaptan buharlı havayı teneffüs etmesi sağlanmalı,
- Teneffüs zayıflamış veya durmuşsa suni teneffüs yaptırılmalıdır.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Bulaşık deterjanları

Tehlikeli İçerik: Katyonik, Anyonik Ya Da Non İyonik Çözeltiler, Fosfatlar (Bulaşık Makinesi Deterjanı)

Zararları: Bulaşık makinelerinde kullanılmak üzere üretilen ürünler cilt tahrişine ya da yanmasına sebep olabilir, elde yıkama için üretilen ürünler daha seyreltiktir, ancak bunlar da ağız, boğaz ve sindirim sisteminde tahrişe sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Fırın temizleyiciler

Tehlikeli İçerik: Alkali Çözelti / Sudkostik Çözeltisi (Sodyum Hidroksit Ya Da Potasyum Hidroksitten Oluşabilir)

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Fırın temizleyiciler

Zararları: Oldukça aşındırıcıdır, deri ve gözleri yakar. Yutulduğunda ölümcüldür. Spreyler, kimyasalları dağıtarak solunum tehlikesi yaratır.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Antibakteriyel temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Krezol: Dokular için aşındırıcı olabilir: böbrek, akciğer, pankreas, dalağa zarar verir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Antibakteriyel temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Fenol: Merkezi sinir sisteminde hasara, depresyona sebep olabilir. Nadiren dolaşım sistemini etkileyebilir.

Cilt için aşındırıcıdır. Kanserojendir. Bu nedenle fenol içeren bu tür antibakteriyel ürünleri mümkün olduğunca az miktarlarda kullanınız.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Antibakteriyel temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Çam yağı: Gözleri ve burun, ağız, boğaz çevresini tahriş eder.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Cam temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Amonyak: Dumanı gözler ve akciğerde tahrişe sebep olur. Ciltte yanmaya sebep olabilir. Klor içeren kimyasallarla karıştırıldığında ölümcül kloramin gazı çıkarabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Cam temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Metanol: Yutulması halinde karaciğer ve böbrekte hasara sebep olur.

Miktara bağlı olarak ölüme ya da körlüğe sebep olabilir. Belirtileri: baş ağrısı, baş dönmesi, uyuşukluk, koma, nöbet. Semptomlar geç gözlenebilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Cam temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

İzopropanol: Akciğer, solunum ve sindirim yolları, ağız ve burun içi gibi dokuları tahriş edebilir. Yutulması durumunda bilinç kaybı, uyuşukluk ve ölüme sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Tuvalet temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Sodyum Bisülfat: Aşındırıcı (Cildi Yakan)

Sülfürik Asidi Oluşturur.

Okzalik Asit: Böbrek ve karaciğere zarar verebilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Fenol: Merkezi Sinir Sisteminde Hasara Ve Depresyona Sebep Olur. Nadiren Dolaşım Sistemini Etkileyebilir. Cilt İçin Aşındırıcıdır, Kansere Etkisi Olabilir. Gözleri Ve Solunum Yolunu Tahriş Eder, Ağız Ve Midede Aşınmaya Sebep Olur.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Dimetildantoin: suda, aşındırıcı olan hipokloriti oluşturur.

Hidroklorik asit: son derece aşındırıcıdır, cildi yakar.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Küf gidericiler

Tehlikeli içerik: klor ve alkil amonyum klorür

Zararları: solunum problemlerine sebep olur, yutulması halinde boğazı yakabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Lavabo açıcı

Tehlikeli içerik: sudkostik çözeltisi veya asidik çözelti

Zararları: deride yanmaya sebep olur, göze sıçraması durumunda körlüğe sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Pas ve kireç sökücüler

Tehlikeli içerik: Asidik çözelti (kezzap veya hidroklorik asit)

Zararları: Deride yanmaya sebep olur, göze sıçraması halinde körlüğe sebep olabilir.

Ürün ısıtılırsa veya alüminyum, bakır gibi aside karşı dayanıksız metal yüzeylere uygulanırsa no (azot oksit) ve no₂ (azot dioksit) gazları açığa çıkar.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Kilim, halı temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Perkloroetilen: dumanı baş dönmesi, uyku, bulantı, iştah azalması ve algı bozukluğuna sebep olabilir.

Uzun süreli maruziyeti kansere sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Kilim, halı temizleyiciler

Tehlikeli içerik ve zararları:

Naftalin: karaciğerde hasara sebep olabilir. Uzun dönem buhar maruziyetinde katarakt oluşumuna sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Mobilya cilası

Tehlikeli içerik: amonyak, nafta, nitrobenzen, petrol türevleri ve fenol

Zararları: cilt, göz, boğaz ve akciğerde tahrişe sebep olur. Yutulursa bulantı ve kusmaya sebep olur. Kolay alevlenir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Oda kokuları

Tehlikeli içerik ve zararları:

Formaldehit: gözler, boğaz, deri ve akciğeri tahriş eder. Kanserojendir.

Petrol türevleri: göz, deri, solunum yolunu tahriş edebilir. Ölümcül akciğer ödemine sebep olabilir. Kolay alevlenir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Böcek ilacı

Tehlikeli içerik: organofosfatlar ve karbamatlar

Zararları: baş ağrısı, baş dönmesi, bulantıya sebep olabilir.

Hayvanlarda kansere sebep olabilir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Güve ilacı

Tehlikeli içerik:

Naftalin, p-diklorobenzen

Zararları: baş ağrısı ve baş dönmesine, deri, gözler ve boğazda tahrişe sebep olabilir. Uzun süreli maruziyeti katarakt oluşumuna neden olabilir ve karaciğerde hasar oluşturabilir. Kanserojendir.

Okul/kurumlarımızda kullanılan bazı temizlik kimyasalları ve içerikleri

Yapıştırıcılar

Tehlikeli içerik:

Uçucu organik bileşikler, perklor-etilen

Zararları: Kısa süreli maruziyet baş dönmesi ve bilinç kaybına, deri, gözler ve boğazda tahrişe sebep olabilir. Uzun süreli maruziyeti karaciğer ve böbrekte hasara, hafıza kaybına ve hatta kansere sebep olabilir.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Çalışma sırasında iş elbisenizi giyiniz.
- Kkd (kişisel koruyucu donanımı) leri kullanmayı ihmal etmeyiniz.
- Kullanılan malzemeleri acil çıkışı engelleyecek şekilde bırakılmayınız.
- Temizlik malzemelerinin hazırlarken çıkan buhar, gaz, koku vb. Solumayınız.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Islak zeminlerde çalışırken mutlaka kaydırmaz tabanlı ayakkabı veya çizme giyiniz.
- Başkalarının kayarak düşmesini önlemek için mutlaka ‘uyarı levhası’ kullanınız.
- Islak zeminde hareket ederken yavaş ve dikkatli adımlarla hareket ediniz.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Yerlerin erken kuruması için ortamı bolca havalandırınız.
- Temizlik malzemelerinin hazırlanmasını kapalı ortamlarda yapmayınız. (Kapı veya pencere açık olmalı)
- Temizlik yaptığınız alanı işiniz bittiğinde terk ediniz.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Kullandığınız malzemeleri işiniz bittiğinde, temiz bir şekilde yerine koyunuz.
- Aynı malzemeleri başkalarının da kullanabileceğini unutmayınız.
- Temizlik işleri sırasında asla pencereye veya emniyeti sağlanmamış yüksek yerlere çıkmayınız.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Uzanarak, zıplayarak vb. Şekilde temizlik yaparak güvenliğinizi tehlikeye atmayınız.
- Elektrikli cihazların temizliğinden önce cihazın fişini prizden çıkarınız.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Islak bezler ile veya su, sıvı temizlik malzemesi püskürterek elektrikli cihazların temizliğini yapmayınız. (Hafif nemli bir bez kullanınız)
- Islak haldeki cihaz tam kuruma yapılmadan tekrar çalıştırmayınız.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Yüksek yer temizlendiğinde, merdiven kullanınız. Sandalye sehpa vb. Eşya üzerine çıkarak temizlik yapmayınız. Asla hareketli bir nesne üzerine çıkarak temizlik yapmayınız.
- Temizlik işlerini yaparken maske kullanımına dikkat ediniz.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Aşındırıcı temizlik malzemelerini hassas yerlerde kullanmayınız.
- Yer temizliğinde, yüzey kaygan hale gelmiş ise mutlaka bol su ile kayganlık giderilmelidir.
- Kimyasal temizlik malzemesi kullanımı sırasında ortama bol miktarda temiz hava girişini sağlayınız.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Güvenliğinizin sağlanmadığı durumlarda ilgililerden durumu düzeltilmesini talep ediniz.
- Acil bir durum ile karşılaştığınızda hemen ilgililerden yardım isteyiniz.

Çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar

- Temizlik işleri bittiğinde ellerinizi, yüzünüzü ve gerekli olan diğer uzuvlarınızı bol miktarda su ile yıkayınız.
- Her ne suretle olursa olsun güvenliğinizi tehdit eden durumlarda, öncelikle güvenliğinizi sağlayınız, sonra çalışmanıza devam ediniz.

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

Sağlık Neden Önemlidir?

Sağlık, bedenen, ruhen ve sosyal yönlerden tam bir iyilik halidir.

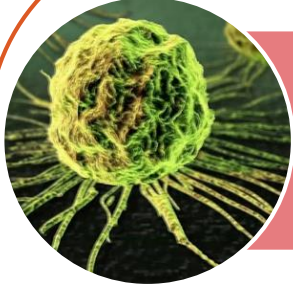
Küçük bir baş ağrısı, görme bozukluğu, hafif bir bulantı, sosyal hayatta sıkıntı oluşturan basit bir mesele, ruhen ve bedenen yaşanan en küçük bir dengesizlik sağlıksızlık olarak kabul edilir.

Sağlıklı olmak için uygun davranmalı, yemeli içmeli, hareket etmeli; kendisi ve çevresinin güvenliğine, uygun davranarak yaşamalıdır.

İnsan Sağlığını Neler Tehdit Eder?

Biyolojik Riskler

Verem, tifo, kolera gibi bakteriler zararlı mikroorganizmalardır. Karasinek, sivrisinek, bit gibi mikrop taşıyan canlılar hastalığın taşıyıcılığını yapan vektörlerdir.

Kimyasal Riskler

Zehirler, kanser yapıcı maddeler, çevreyi kirleten kimyasal atıklar, gıda katkı maddeleri ve buna benzer sağlığı tehdit eden atıklardır.

Fiziksel Riskler

Kullanma suları, atık sular, çöpler, ışık, gürültü, hava kirliliğidir. Özellikle tarımsal ürünlerde kullanılan yapay gübreler ve hormonlar sağlığımızı olumsuz etkilemektedir.

İnsan Sağlığını Neler Tehdit Eder?

Sosyal Riskler

Yaşam tarzı, gelir ve harcama düzeyi, yaşam alanlarındaki risklerle birlikte, ev ya da dışarıda hırsızlık, terör gibi saldırganlıklarla karşılaşma riskidir.

Psikolojik Riskler

Ruhsal zorlanmalar, stres, heyecan, korku vb. gibi durumlardır.

Kaza Riskleri

Yoğun araç trafiğinde geçirilen saatler, stres, dikkatsizlik vs. gibi etkenler, kaza yapma riskini arttırmaktadır.

İnsan, Sağlık ve Güvenlik

Neden Güvende Olmak İsteriz?

Güvenlik insanlığın var olduğu ilk çağlardan bu yana bireylerin EN ÖNEMLİ ihtiyaçlarından biridir.

Güvenliği sağlanan bir İŞYERİ personelin kendini huzurlu hissetmesini sağlar.

Güvenliğimizi Neler Tehdit Eder?

Bireyler açısından güvenlik; evde yaşanabilecek tehlikelerden trafik kazalarına, terör unsurlarından iş yerinde karşılaşılmaları muhtemel problemlere kadar sıralanabilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği

Dünya’da Ortalama 3 Milyar Çalışan İş Gücü vardır

**Her yıl 250 milyon iş kazası,
160 milyon da meslek hastalığı meydana gelmekte,
İş kazası ve meslek hastalığı sonucu yılda 1.2 milyon
kişi hayatını kaybetmektedir.**

**Her gün 500’den fazla kadın veya erkek iş
kazalarında hayatlarını kayb ettikleri için evlerine
dönememektedir.**

Misyon ve Vizyon

GENEL OLARAK ÇALIŞANLAR;

KİMYASAL
RİSKLER

PSİKOSOSYAL
RİSKLER

BİYOLOJİK
RİSKLER

ELEKTRİK
TEHLİKELERİ

FİZİKSEL
RİSKLER

MARUZ KALIRLAR

Çalışanları;

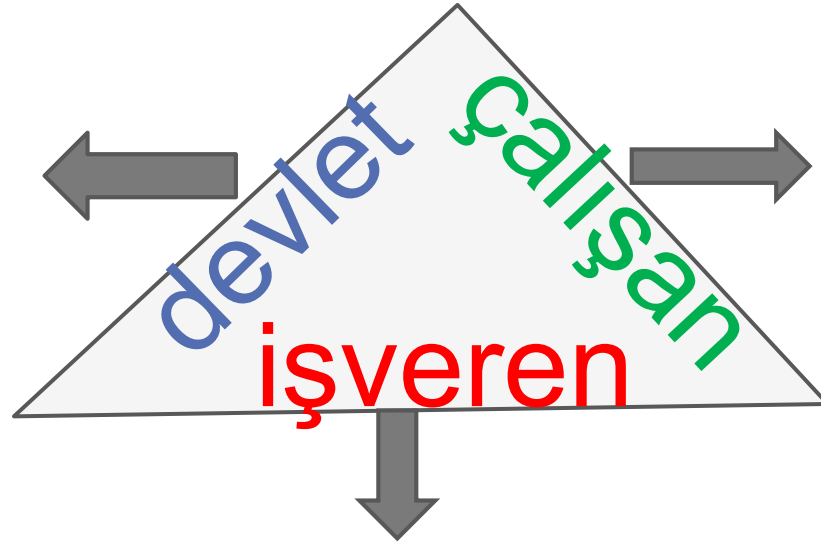
- İş Kazası ve
- Meslek Hastalıklarından

korumaktır !!!

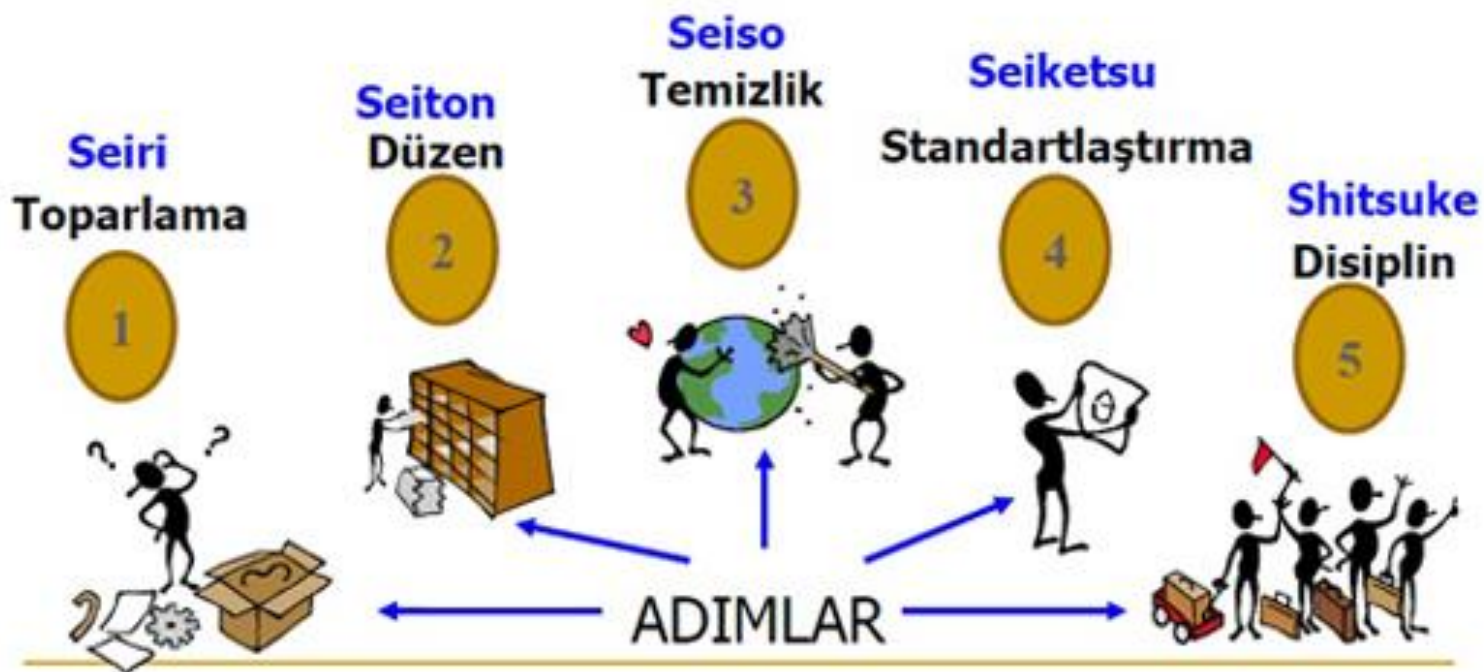
İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek için devlet, işveren ve çalışanların bazı sorumlulukları vardır.

- Yasa çıkarmak
- Altyapı oluşturmak
- Denetleme

- Alınan önlemlere uymak.
- Olumsuz durumları bildirmek
- KKD Kullanmak

- Önlemler almak
- Araç gereçlerin tam olması
- İşyerinde İSG uygunluğunu kontrol etmek
- Bilgilendirme
- Eğitim

Bu sözler sizlere tanıdık geliyor mu?

Öyle yaparsam iş yetişmez.

Bana bir şey olmaz!

Bizde büyük kaza olmaz.

Baret baş ağrısı yapıyor, kulaklık mantar yapıyor, gözlük buhar yapıyor, maskeyle daralıyorum...

20 senedir böyle yapıyorum, daha başıma bir şey gelmedi.

Güvensiz Hareketler

- Uyarılara aldırmadan çalışma
- Tehlikeli hızda çalışma
- Cihazların koruyucularını iptal etme
- Kullanmasını bilmediği cihazla çalışma
- Aşırı istifleme, Güvensiz yükleme,
- Hareketli ya da tehlikeli alanlarda çalışma,
- Şaşırma, kızgınlık, irkilme, ani tepki verme,
- Çalışırken şakalaşma,
- Kişisel Koruyucu Donanım kullanmadan çalışma,

Güvensiz Şartlar

- *Kusurlu, pürüzlü, sivri, kaygan, eskimiş, çatlak aletler*
- *Güvensiz yapılmış makine, alet, tesis vb.*
- *Güvensiz düzen, yetersiz bakım, tıkanıklıklar, kapanmış geçitler*
- *Yetersiz aydınlatma, göz kamaştıran ışık kaynakları*
- *iş elbisesi, eldiven, maske vermemek, yorucu yüksek topuk vb.*
- *Yetersiz havalandırma, çevre, hava kaynakları vb.*
- *Güvensiz yöntemler ve mekanik, kimyevi, elektriksel, nükleer koşullar*

İşyerinde meydana gelen; çalışanı, işyerini yada ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olaydır.

DÜŞMEK ÜZEREYDİM AMA DÜŞMEDİM
BU DURUM BENİM İÇİN TEHLİKE OLUŞTURDU VE
İLERİDE OLUŞTURABİLİR

YANGIN ÇIKACAKTI AMA YANGIN OLMADI VE UCUZ
ATLATTIK
İLERİDE YANGIN ÇIKABİLİR BUNUN İÇİN RAMAK
KALA RAPORLARI İLE ÖNLEM ALMALIYIM

Ramak Kala Olay Bildirimi

Ramak Kala Olaya maruz kalan çalışan **Ramak Kala Olay Bildirim formunu** doldurarak bildirimde bulunmalıdır.

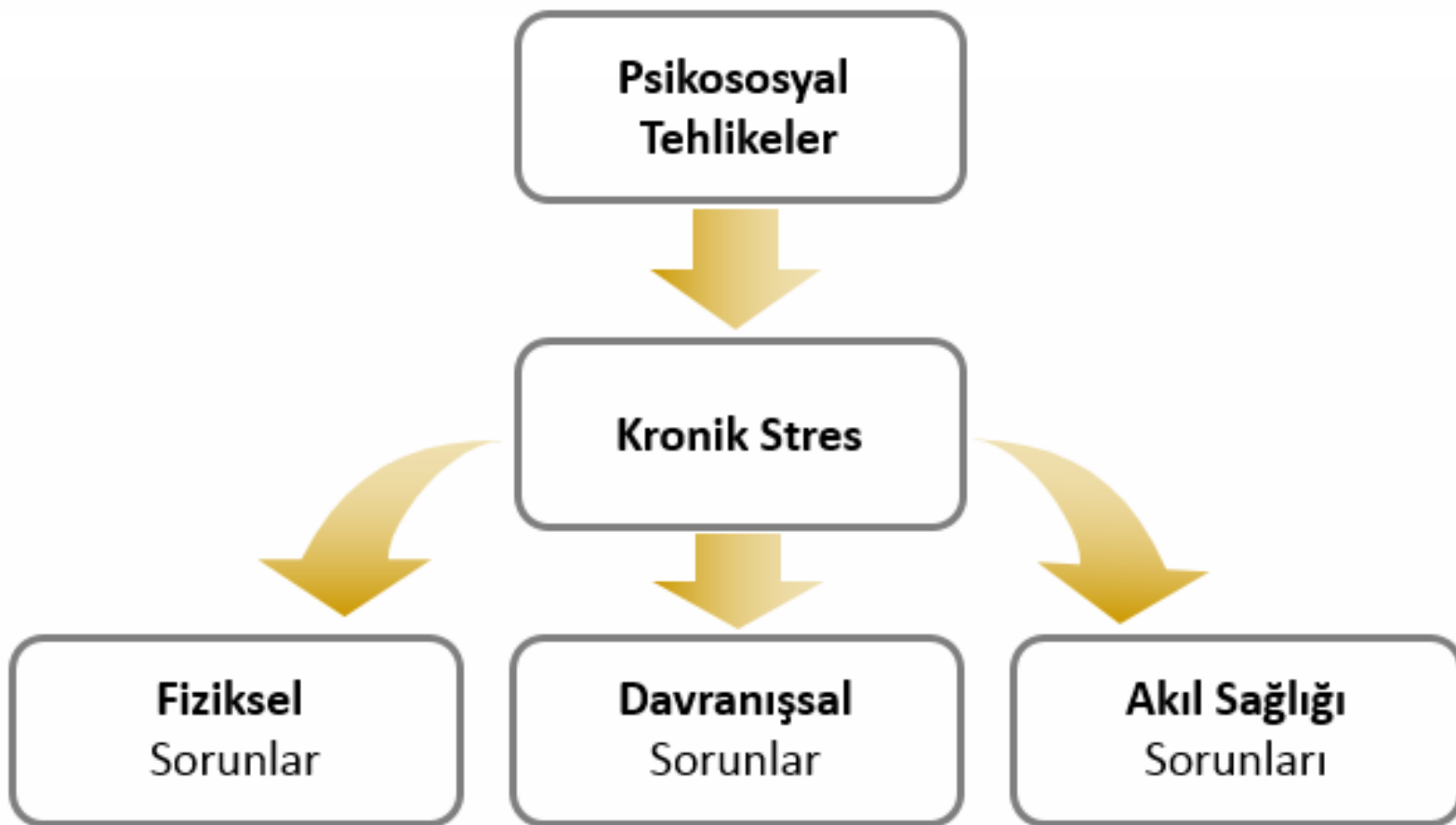
Tehlike;

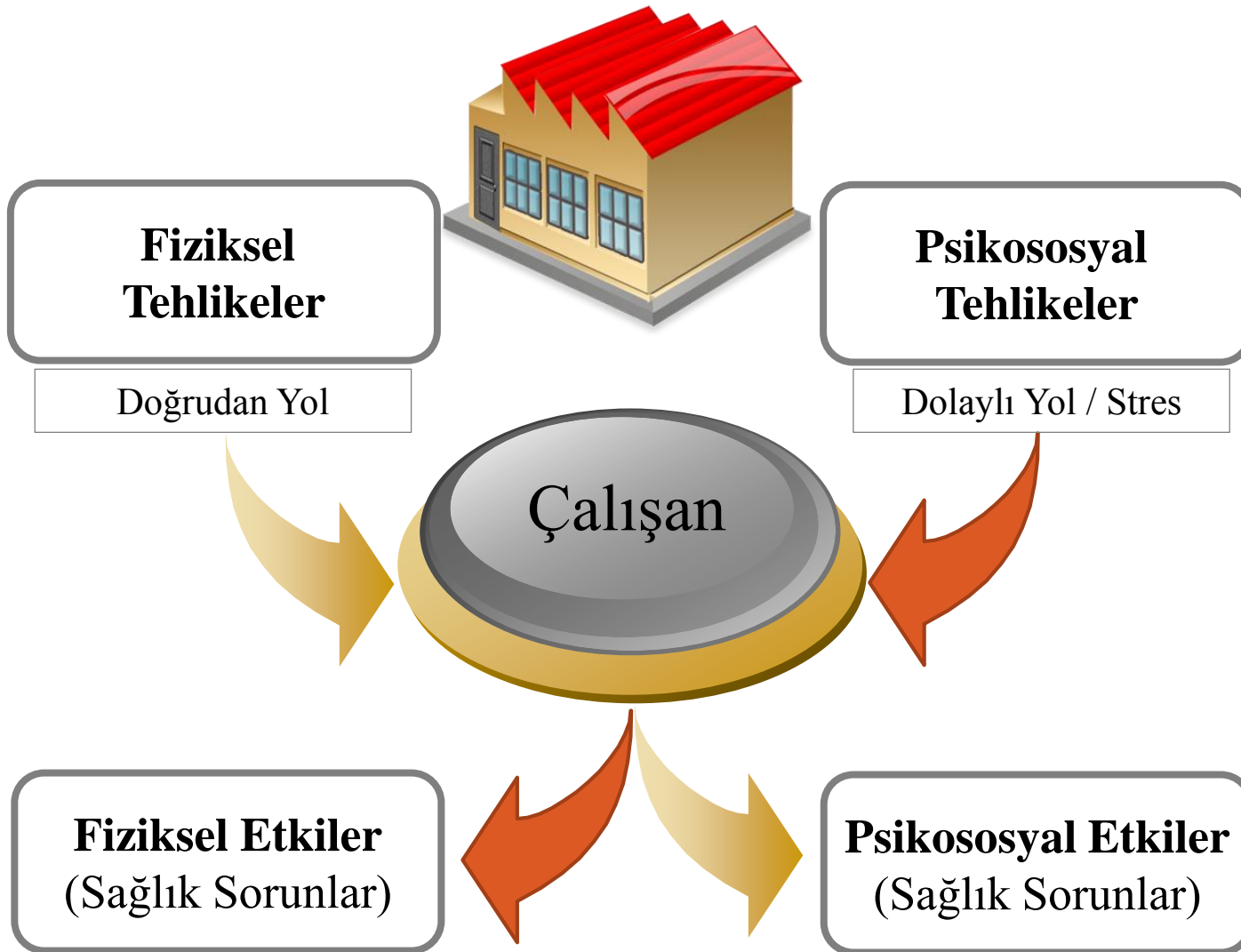
- Zarar,
- Hasar veya
- Yaralanma potansiyelidir.

Risk;

Bir olayın doğası gereği var olan ve gerçekleştiği zaman **zarar veren** durumdur.

***Risk gerçekleştiğinde daima zararlar sonuçlanır!**

Kimyasal Nedir?

- *Tabii halde bulunan,*
- *Üretilen,*
- *Herhangi bir işlem sırasında veya atık olarak ortaya çıkan,*
- *Ürünün kalitesini artırmak için katkı maddesi olarak eklenen*
- *Her element, bileşik veya karışımlara kimyasal denir.*

Hayatımızdaki Kimyasalların Yeri

Temizlik malzemeleri

Böcek ilaçları

Gazlar, buharlar

Boyalar

Dumanlar

Bitkiler

Yapıştırıcılar

Diğer

Hayatımızdaki Kimyasalların Yeri

Kimyasallar **solunan havayı,**
içilen suyu,
yiyecekleri kirleterek,
ormanları ve gölleri
etkileyerek ekosistemi
değiştirebilirler ve çevreyi
olumsuz yönde
etkileyebilirler.

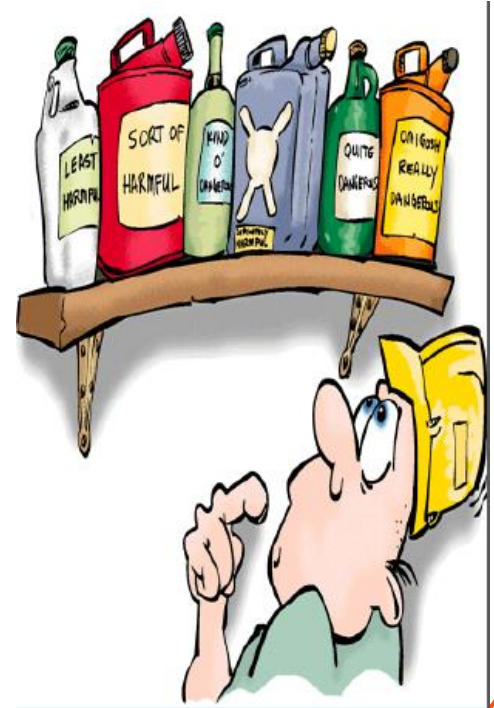
Kimyasalların fiziksel ve kimyasal özelliklerine, etkilerine ve taşıdıkları risklere göre değişik sınıflandırmalar bulunmaktadır. Bu kimyasallar için kriterler uluslararası düzenlemelerle belirlenmiş ve;

➤ Etiketleme

➤ MSDS (Malzeme Güvenlik Bilgi Formları)

hazırlama zorunluluğu getirilmektedir.

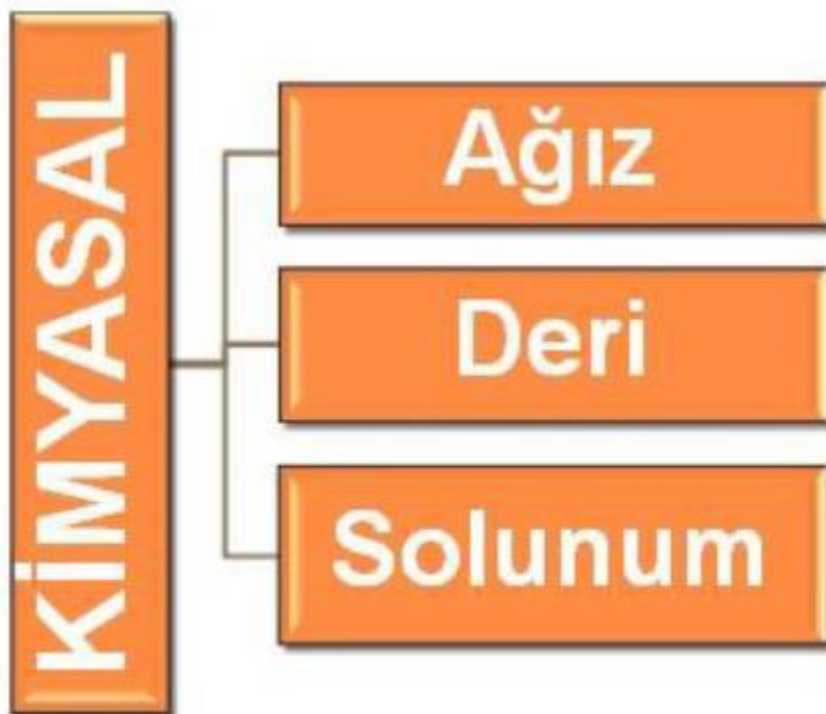

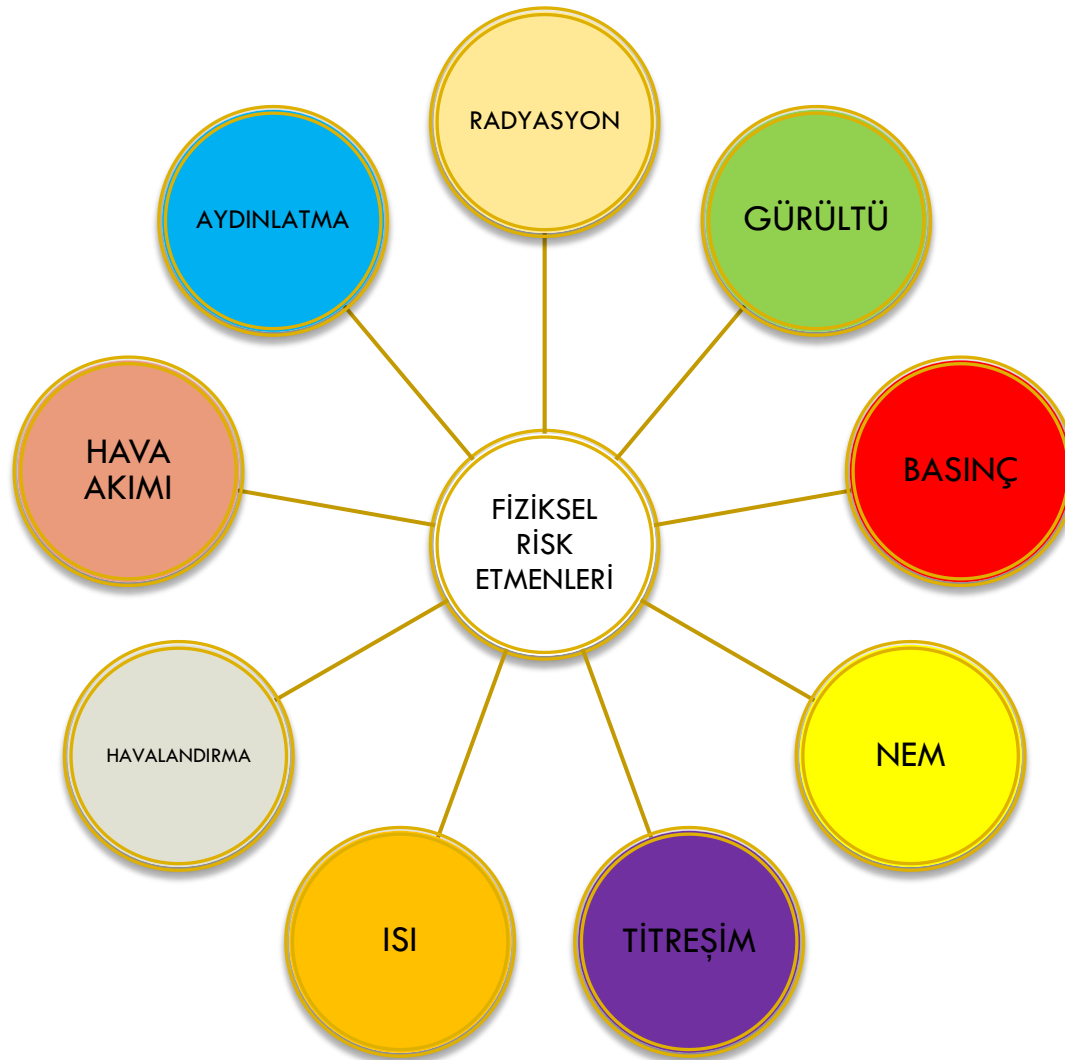
Hayatımızdaki Kimyasalların Yeri

Kimyasalların vücudumuza giriş yolları;

Fiziksel Risk Etmenleri

Gürültü

Gürültünün Psikolojik Etkileri;
Davranış bozuklukları, öfkelenme,
genel rahatsızlık duygusu, sıkılma,

GÜRÜLTÜ HASTA EDİYOR!

Fiziksel Etkileri;

geçici veya kalıcı işitme hasarları, fizyolojik etkileri; vücut aktivitesinde değişiklikler, kan basıncında artış, dolaşım bozuklukları, solunumda hızlanma, kalp atışlarında hızlanma, ani refleksler,

GÜRÜLTÜ HASTA EDİYOR!

Performans Etkileri, iş veriminde azalma, konsantrasyon bozukluğu, hareketlerin engellenmesi şeklinde görülür.

GÜRÜLTÜ HASTA EDİYOR!

Gürültünün insan vücudu üzerindeki etkileri

- 1- Yüksek kan basıncı
- 2- Uykusuzluk
- 3- Kalp düzensizlikleri
- 4- Kas gerilmeleri

Yaşam kalitesine etkileri

- 1- Sinirlilik
- 2- Düzensiz adet kanamaları
- 3- Dikkatsizlik, isteksizlik
- 4- Endişe ve gerginlik
- 5- Verimsiz çalışma

Termal Konfor

Termal Konfor

Ofislerde İklimlendirme;

Ortam Sıcaklığı; 19-23 C

Ortam Nemi; % 40-60

Gürültü; 55 Db

Hava akımı; 150 mm/sn

*Bu akım 510 mm/sn düzeyine çıktığında ortam “esintili”,
100 mm/sn düzeyine düştüğünde ortam “havasız” dır.*

Aydınlatma

İşyerlerinde güvenli bir çalışma ortamı sağlanmasında, görsel işlerin kolaylıkla yapılmasında ve uygun bir görüş alanı oluşturulmasında en önemli faktörden biri aydınlatmadır. Güvenli çalışma ortamının sağlanması en önemli önceliklerden biridir ve iş güvenliği koşullarının iyileştirilmesi işyerindeki tehlikelerin görünür kılınması ile sağlanacaktır. Aydınlatmanın görsel etkisinin yanında **çalışanın kendini iyi hissetmesi, moralinin yüksek olması ve yorgunluk hissetmemesi gibi biyolojik ve psikolojik etkileri de bulunmaktadır.**

Ergonomik Riskler

BELİMİZİ DİKKATE ALALIM YANLIŞ HAREKET YAPMAYALIM

DOĞRU

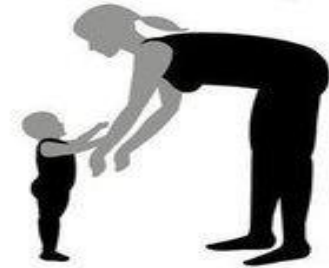
YANLIŞ

DOĞRU

YANLIŞ

DOĞRU

YANLIŞ

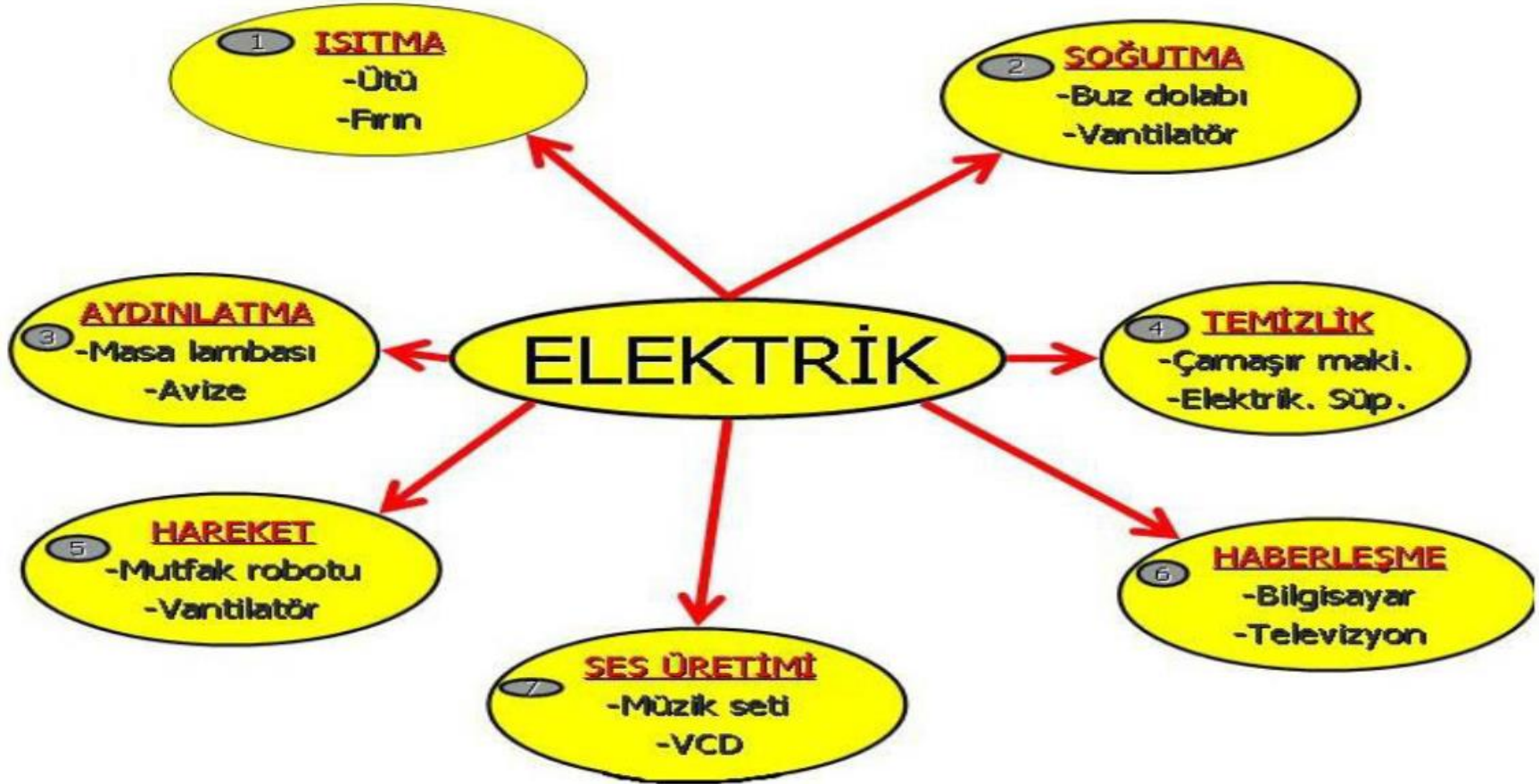
DOĞRU

YANLIŞ

Hayatımızda Elektrik

Elektrik Akımının İnsan Vücutu Üzerindeki Etkileri

Elektriğin yol açabileceği 3 tür yaralanma vardır:

- Çarpılma,
- Yanıklar,
- Düşmeden doğan kırılma ve burkulmalar.

Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı

- Baş Koruyucuları**
- Kulak Koruyucuları**
- Göz ve Yüz Koruyucuları**
- Solum Sistemi Koruyucuları**
- El ve Kol Koruyucuları**
- Ayak ve Bacak Koruyucuları**
- Cilt Koruyucuları**
- Gövde ve Karın Koruyucuları**
- Vücut Koruyucuları**
- Yüksekten Düşmeye Karşı Koruyucular**
- Ayak, Bacak ve Kaymaya Karşı Koruyucular**
- Elektriksel Risklere Karşı Koruyucular**
- Boğulmayı Önleyici / Can Yeleği**

Güvenlik ve Sağlık İşaretleri

Yasaklayıcı İşaretler

Uyarı İşaretleri

Emredici İşaretler

Acil Çıkış ve İlk Yardım İşaretleri

Yangınla Mücadele İşaretleri

Uyulması zorunlu bir davranışı belirleyen işarettir.

Emredici işaretler

- Daire biçiminde,
- Mavi zemin üzerine beyaz işaretleler

**İş Gözlüğü + Kask
ve Kulaklık Kullan**

**Koruyucu Bot
Giy**

İki Kişi Kaldırın

Ellerini Yık

Acil çıkış yolları ile ilgili bilgi veren işaretlerdir.

Acil çıkış ve ilkyardım işaretleri

- Dikdörtgen veya kare biçiminde,
- Yeşil zemin üzerine beyaz işaretler

Yangınla mücadele işaretleri

- Dikdörtgen veya kare biçiminde,
- Kırmızı zemin üzerine beyaz işaretler

Yangın Hortumu

Yangın Merdiveni

Yangın Söndürme
Cihazı

Acil Yangın Telefonu

Yönler (Yardımcı bilgi işareti)

İş Ekipmanlarının Güvenli Kullanımı

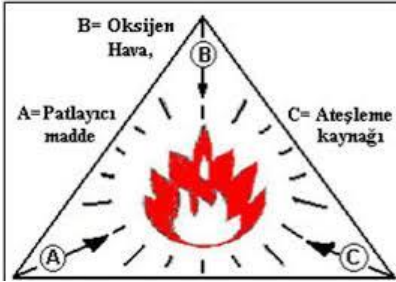
İş ekipmanı, **işin yapılmasında kullanılan** herhangi bir makine, alet, tesis ve tesisatı ifade eder.

Yönetmelikte Adı Geçen Bazı İş Ekipmanları:

- Özel tipteki iş ekipmanları
- Yüklerin kaldırılmasında kullanılan iş ekipmanları
- Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanı
- El merdiveni
- İskele
- Basınçlı kap ve tesisatlar
- Kaldırma ve iletme ekipmanları
- Tesisatlar
- Tezgâhlar

Parlama ve Patlama

- **Patlayıcı ve Parlayıcı Ortam;** Yanıcı maddelerin gaz, buhar, sis ve tozlarının, hava ile teması sonucunda herhangi bir tutuşturucu kaynakla temasında tümüyle yanabilen karışımı,
- **Patlama,** Yüksek sıcaklık üreten ve genellikle büyük miktarlarda gaz oluşmasına neden olan hızlı bir **Kimyasal Reaksiyondur...**
- **Parlama,** Çok hızlı bir gaz genişlemesi ile genellikle ısı açığa çıkmasıyla meydana gelen bir **Kimyasal Reaksiyon** veya değişimdir.

- Sobanın kapağının kapatılmaması,
- Yanan sigaranın doğaya atılması,
- Gaz lambası veya mumun söndürülmemesi,
- Açık elektrik tellerinin birbirine temas etmesi,
- Ormanlarda ve piknik alanlarında ateşin tam olarak söndürülmemesi,

- Yanıcı, patlayıcı maddelerin olduğu ortamlarda ateş yakılması ve sigara içilmesi,
- Evdeki ocakların gazının kapatılmaması,
- Ev tüplerinin yanlış bağlanması, yangının başlıca nedenleridir.

Yangın en büyük sebebi dikkatsizliktir.

Yangın Söndürücülerin Özellikleri

Alesta
Yacht

CO₂

Kuru Kimyevi Tozlu

Köpük

Su H₂O

Holon Gazı

YANLIŞ Rüzgara karşı durmak	DOĞRU Rüzgarı, istikametine göre arkana al.
YANLIŞ Yanan yere üstten ve arkadan müdahale etmek.	DOĞRU Önden tarayarak, yangının çıkış noktası, yani dip kısmına müdahale et.
YANLIŞ Yukarıdan damlayan yanıcı ve parlayıcı maddelere, aşağıdan müdahale etmek.	DOĞRU Damlama veya sızıntı noktasından, yani yukarıdan müdahale et.
YANLIŞ Yangın anında söndürme cihazlarını boşaltıp peş peşe kullanmak	DOĞRU Mevcut yangın söndürme cihazlarını aynı anda değişik yönlerden kullan.
YANLIŞ Yangın mahallini terk etmek.	DOĞRU Yangının tamamen söndüğüne emin olmadan yangın mahallini terk etme.

YANGIN ÖNCESİNDE;

Clip

Bulduğunuz katta size tahsis edilen yangın çıkışlarını, tahliye istikametlerini ve toplanma bölgelerini öğrenin

Yangın söndürme cihazlarının yerlerini değiştirmeyin.

Yangın çıkış kapılarının kapanmasını engelleyin.

YANGINI GÖRDÜĞÜNÜZDE;

Yangın ikaz butonu kutusunun camını kırın ve butona basın.

İlgili makamları haberdar edin

İTFAİYE : 110

YANGIN SÖNDÜRME CİHAZININ KULLANILMASI

Cihaz üzerindeki emniyet halkasını çıkarın

Cihazı 1-1.5 m. mesafeden ateşin kaynağına yönlendirin.

Cihazın mandalını sıkıştırın.

Cihazı sağa-sola hareket ettirerek tüm ateşi kapsayacak şekilde kullanın.

Ateş söndüğünde camları açarak havanın temizlenmesini sağlayın.

İlkyardım nedir?

Herhangi bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin olay yerine gelene kadar veya acil servise gidene kadar, **hayatın kurtarılması** amacı ile **olay yerinde; eldeki olanaklar ile yapılan ilaçsız uygulamalardır.**

İlk yardım uygulamasında kesinlikle ilaç kullanılmaz.

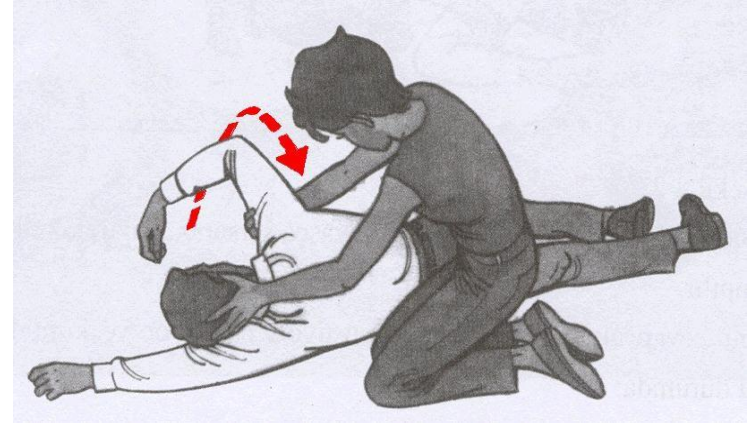
KORUMA

BİLDİRME

KURTARMA

Hayat kurtarma zinciri 4 aşamadan oluşur.

HAYAT KURTARMA ZİNCİRİ

1. Adım : Sağlık Kuruluşuna
Haber Vermeniz Gereklidir 112 gibi

2. Adım: Olay yerinde temel
yaşam desteği sağlamanız
gereklidir. Kalp masajı gibi...

3. Adım : Sağlık kuruluşunun
müdahalesi (112)

4. Adım : Hastaya acil serviste
müdahale edilmesi

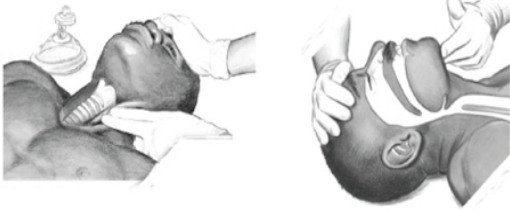

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ (KALP-AKCIĞER CANLANDIRMASI)

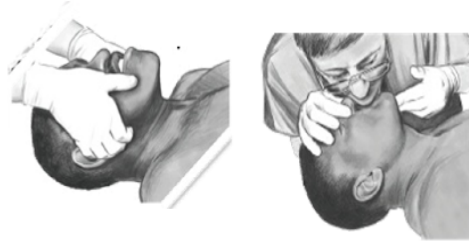

BİLİNÇ KONTROLÜ
Hastanın omuzlarından hafifçe sarsarak
“iyimisin?” Diye sesleniniz.

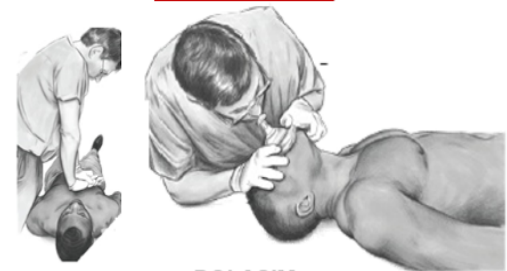
112 Acil

HAVAYOLU
Hava yolunu açın.

SOLUNUM
Solunumu bak, dinle, hisset yöntemi ile kontrol edin(**Bak:** Göğüs hareketlerine, **Dinle:** Solunumun sesini, **Hisset:** Solunumun ısısını) Eğer solunum yok ise hemen 2 kez suni solunum yaptırın.

DOLAŞIM
Şah Damarından nabız kontrolü yapın eğer nabızda yok ise, göğüs masajının yapılması gereken yeri bulup (Göğüs kemiğinin altındaki çıkıntının iki parmak üzeri) , suni solunum kalp masajına devam ediniz.